

"Об утверждении территориальных символов г. Твардица"

ЭЛЕМЕНТЫ, ИЗОБРАЖЕННЫЕ НА ГЕРБЕ И ФЛАГЕ ГОРОДА ТВАРДИЦА

Герб. Цвета: белый/серебристый, красный и зеленый – это цвета национального флага Болгарии. Они показывают кровную связь жителей Твардицы из Республики Молдова со своим соплеменниками из Твардицы (Сливенская область Республика Болгария). Лев является основным болгарским государственным геральдическим символом, который является прямой духовной связью с болгарским народом в целом. Более того, болгары составляют преобладающее население Твардицы (более 90%). Этот лев взят с герба Тараклийского жудеца и повторяет образ льва с герба болгарских колоний на юге Бессарабии. Движение льва символизирует движение переселенцев из болгарской Твардицы с запада на восток (из Болгарии в Бессарабию).

Щит герба венчает трехбашенная серебряная корона, являющуюся необходимым элементом молдавских городских гербов, как символ того, что Бессарабия в прошлом была частью Молдавского княжества.

На гербе и флаге изображена стилизованная крепость (белая/серебристая). Этот элемент раскрывает название города – Твардица – от «твердый», «крепкий». Это название происходит еще и от того, что в окрестностях болгарской Твардицы некогда располагалась крепость, охранявшая проход от османов. В современный период эта стилизованная крепость символизирует крепость болгарского духа и сохранение культуры на протяжении всех лет пребывания твардичан в Бессарабии. Все 5 этапов истории Твардицы символизируют пять отступлений крепости (болгарский период, царский, румынский, советский и независимая Республика Молдова).

Стилизованная гроздь винограда, присутствующая на гербе и флаге в их центральной части, символизирует основной сельскохозяйственный промысел твардичан – виноградарство и виноделие. Сама крепость по контурам напоминает традиционный болгарский сосуд (*бэклица*), куда наливают напитки, т.е. здесь поясняется, что твардичане известны не только виноделием, но и коньяками и другими напитками.

Флаг. Наличие преобладающего зеленого цвета на флаге города, символизирует - твардицкую плодородную землю. Зеленый цвет также символизирует трудолюбие жителей Твардицы, гостеприимство, обходительность и дружбу (в нашем случае с соседними этносами сел, окружающих город, а некоторые из них живут в самом городе - гагаузы, украинцы, молдаване и др.). Зеленый цвет также символизирует церковь Св. Преп. Параскевы, которая не закрывалась с 1842 года и является памятником архитектуры государственного значения. В Православной Церкви принято в день, когда почитаются святые и преподобные, священники облачаются в зеленые богослужебные одежды. По этой причине церковь в Твардице снаружи украшена зеленым цветом, так как это цвет святых и преподобных, таких как Параскева. Духовную крепость также символизируется 13 виноградинок на самой грозди - Христос и его 12 апостолов.

Сильвиу АНДРИЕШ-ТАБАК, доктор истории, государственный геральдист

Иван ДУМИНИКА, доктор исторических наук

Национальная комиссия по геральдике при Президенте Республики Молдова

Anexa nr. 1
la Decizia Comisiei Naționale de Heraldică
nr. 104-VI.01 din 26 mai 2022

**STEMA ORAȘULUI TVARDIȚA,
RAIONUL TARACLIA**

Blazonare

În câmp verde, o cetate heraldică bastionată de plan pentagonal, de argint, îngrădind un ciorchine de strugure, de aur.

În capul scutului, în câmp de argint, un leu leopardat conturnat, roșu.
Scutul timbrat de o coroană murală de argint cu trei turnuri.

Autori:

Silviu TABAC

Pictor:

Andrei GAIDAȘENCO

Ivan DUMINICA

Avizat în ședința
Comisiei Naționale de Heraldică
a Republicii Moldova
din 26 mai 2022.

Proces-verbal nr. 104-VI.

Aprobat prin Decizia
Consiliului Orașenesc Tvardița
nr. _____
din _____ 2022

**DRAPELUL ORAȘULUI TVARDIȚA,
RAIONUL TARACLIA**

Descriere

Drapelul reprezintă o pânză rectangulară (2:3) verde, purtând în mijloc o cetate heraldică bastionată de plan pentagonal, albă, îngrădind un ciorchine de strugure, galben.

Autori:

Silviu TABAC

Ivan DUMINICA

Pictor:

Andrei GAIDAȘENCO

Decorurile exterioare

I. La drapelul original

Drapelul original care se confecționează într-un singur exemplar, cu dimensiunile de 1000 mm × 1500 mm, și conține următoarele decoruri exterioare și accesorii obligatorii:

- a) franjuri de aur pe perimetrul pânzei, în afară de latura de la hampă care se festonează cu fir de aur;
- b) hampă confecționată din lemn vopsit roșu-închis, având lungimea de 2,5 ori mai mare decât înălțimea pânzei drapelului, iar talpa ferecată în metal;
- c) vârf standard pentru hampele drapelurilor instituțiilor de stat ale Republicii Moldova;
- d) două șnururi de argint prinse de vârful hampei și terminate cu ciucuri de același metal;
- e) o panglică tricoloră în culorile Drapelului de Stat al Republicii Moldova terminată cu franjuri de aur și legată în fundă de vârful hampei.

II. La drapelul uzual cu hampă:

Drapelul uzual pentru hampă, de regulă, se îmbracă pe o hampă ordinară, de vârful căreia se leagă o panglică tricoloră simplă în culori naționale.

Avizat în ședința
Comisiei Naționale de Heraldică
a Republicii Moldova
din 26 mai 2022.

Proces-verbal nr. 104-VI.

Aprobat prin Decizia
Consiliului Orașenesc Tvardița
nr. _____
din _____ 2022

STEMA ȘI DRAPELUL ORAȘULUI TVARDIȚA, RAIONUL TARACLIA

Explicație

La fel ca și alte colonii bulgărești din această zonă a sudului Basarabiei, localitatea Tvardița a fost întemeiată în anul 1830 de către coloniști bulgari, emigrați probabil încă în 1829, în fond din împrejurimile actualului oraș Tvardița din Bulgaria, azi aflat în districtul Sliven. Întemeind noua colonie, bulgarii ajunși în Basarabia au păstrat denumirea satului de origine.¹ Toponimul în sine, ortografiat în bulgară *Твърдица* și accentuat pe penultima silabă, are semnificația de „loc întărit”, „cetate, cetățuie”².

Prin Legea nr. 52 din 28 martie 2013 pentru modificarea și completarea anexei nr. 3 la Legea nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, satul Tvardița a fost ridicat la statutul de oraș³. Orașul Tvardița constituie cel de-al doilea pol cultural al raionului Taraclia, concurând în toate cu orașul-capitală a raionului.

Elaborarea simbolurilor Tvardiței s-a făcut în deplină conformitate cu normele stabilite de Comisia Națională de Heraldică pentru localitățile Republicii Moldova, care au avut statutul de colonie bulgărească în Imperiul Rus și care doresc în zilele noastre să-și marcheze apartenența la etnia bulgară. Aceste norme, oficializate prin Decizia CNH nr. 525-IV.01 din 23 noiembrie 2016 privind conceptele stemei și drapelului localității foste colonie bulgărească, sugerează următoarele modele-tip:

„a) în stemă, apartenența la etnia bulgară se va marca prin utilizarea culorilor drapelului etnic bulgăresc și a leului bulgăresc în următoarea formulă: în câmp verde, mobilele simbolice pentru localitate; în capul de argint al scutului un leu leopardat conturnat trecând, roșu;

b) drapelul se va elabora în baza câmpului heraldic principal, fără a ține cont de elementele din capul scutului”.

Culorile alb/argint, verde și roșu în calitate de culori ale drapelului național al Bulgariei și ale drapelului etnic al bulgarilor de pretutindeni, în soluții heraldice care să nu știrbească demnitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova, au fost preluate în simbolurile județului Taraclia, elaborate în anii 2000-2001, și în cele ale Societății Științifice de Bulgaristică din Republica Moldova, elaborate și înregistrate în Armorialul General al Republicii Moldova în 2016. Această preluare este menită să marcheze într-o formă încifrată heraldic legătura de sânge a bulgarilor moldoveni cu cei din Bulgaria și din toată lumea.

Leul reprezintă mobila heraldică principală a bulgarilor. El a fost preluat în heraldica contemporană a țării noastre din sigiliile instituțiilor oficiale ale

¹ Anatol Eremia, Lilia Stegaru, *Tvardița, în Localitățile Republicii Moldova. Itinerar documentar-publicistic ilustrat*, vol. 14, Chișinău: Fundația „Draghiștea”, 2016, p. 242-245; *Arhiva curentă a Comisiei Naționale de Heraldică*, Dosarul orașului Tvardița, Chestionarul heraldic (în continuare – *Chestionarul heraldic*).

² Anatol Eremia, Lilia Stegaru, *op. cit.*, p. 243.

³ „*Monitorul Oficial al Republicii Moldova*”, 2013, nr. 83-90, 19 aprilie, partea I, art. 273, p. 13.

Principatului Moldovei din 1857, unde leul trecând constituia emblema autonomiei bulgarilor din sudul Basarabiei retrocedat Principatului Moldovei la 1856 (fig. 1-2)⁴.

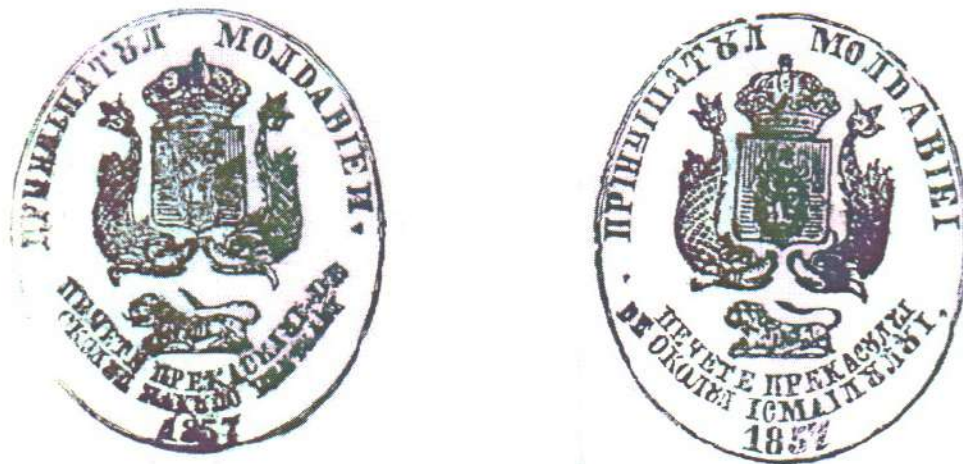

Fig. 1-2. Sigiliile Pricazurilor (Birourilor) ocoalelor Cahulo-Prut și Ismail, 1857.

Acest leu trecând a fost conturnat, încă în stema județului Taraclia, avizată la 4 decembrie 2000, pentru a marca direcția de emigrare a bulgarilor spre est, din Bulgaria în Basarabia, creându-se, astfel, o individualizare heraldică mai mare. Totodată, leul a fost leopardat. Leul leopardat (fr. *lion léopardé*) este un leu trecând și având smocul cozii întors spre exterior, ca la leopard⁵. Introducerea acestui detaliu mic a apropiat și mai mult mobila noastră de leul din stema actuală de stat a Bulgariei. Plasat în câmp verde, acest leu de argint, limbat și armat roșu făcea și el trimitere la culorile bulgărești.

În simbolurile Societății Științifice de Bulgaristică din Republica Moldova, în alt context coloristic, leul a devenit în întregime roșu, fără însă a-și pierde semnificațiile.

Soluția leului roșu a fost păstrată și pentru stema satului Corten, primul sat fostă colonie bulgărească din Republica Moldova care și-a elaborat și oficializat simbolurile heraldice, încă în anii 2016-2017⁶. Stema și drapelul acestui sat au servit ca modele-tip de însemne recomandate fostelor colonii bulgărești.

Culoarea roșie a leului a fost dictată de regulile de combinare a smalturilor heraldice, dar și de alte două considerente. În primul rând este vorba de faptul că roșul este o culoare mai îndrăgită de bulgari în comparație cu verdele, care astăzi, ca una din principalele culori islamice, se asociază în mentalul colectiv comun cu

⁴ Silviu Andrieș-Tabac, *Heraldica teritorială a Basarabiei și Transnistriei*, Chișinău: Museum, 1998, p. 66-67 (fig. 119, 120).

⁵ Silviu Andrieș-Tabac, *Introducere în heraldică. Noțiuni generale și întregiri la armorialul teritorial românesc*, București: Editura Universității din București, 2008, p. 44, 46 (fig. 24).

⁶ *Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 469-VIII din 30 noiembrie 2017 privind înregistrarea stemei și drapelului satului Corten, raionul Taraclia*, în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, 2017, nr. 429-433, 8 decembrie, partea I, art. 723, p. 18-19; Silviu Andrieș-Tabac, *Simboluri heraldice rurale, adoptate în Republica Moldova în anii 2017-2018*, în „Tyragetia”, s.n., vol. XIV (XXIX), nr. 2. *Istorie, Muzeologie*, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău, 2020, p. 385-406.

jugul otoman. Totodată, roșul este o culoare heraldică superioară ierarhic verdelui. În sfârșit, roșu este și câmpul scutului stemei de stat actuale a Bulgariei, unde leul este de aur. Într-al doilea rând, printre semnificațiile forte ale culorii verzi se numără și cea de culoare a naturii, vegetației, agriculturii⁷. Or, în Țările Române etnicii bulgari s-au remarcat și au devenit celebri mai ales ca buni agricultori-legumicultori, încât păstrarea culorii verzi pentru câmpul de bază al stemei unui sat bulgăresc din spațiul nostru apare mult mai justificată decât a celei roșii.

Emblema principală proprie a stemei și drapelului orașului Tvardița este cetatea heraldică bastionată de plan pentagonal cu funcție de armă grăitoare. Putem vedea o cetate, dar în altă ipostază, întruchipând însă aceeași idee, chiar în stema orașului bulgar Tvardița (fig. 3).

3. Stema orașului Tvardița, districtul Sliven, Bulgaria.

Ultimul element heraldic individualizator al stemei este constituit din ciorchinele de strugure de aur, înconjurat de cetate. Această mobilă heraldică evocă tradiția viticolă și vinicolă a satului. Importantă din secolul al XIX-lea, această ramură economică este aici mereu actuală și se materializează prin două fabrici de vinuri și divinuri prospere ce funcționează în localitate⁸.

Coroana murală de argint cu trei turnuri, care timbrează scutul stemei, arată statutul actual real de oraș-nereseședință de raion pe care îl deține localitatea în ierarhia unităților administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova.

Drapelul a fost elaborat în baza stemei.

Dr. Silviu ANDRIEȘ-TABĂC

26 mai 2022, Chișinău

⁷ Michel Pastoureau, *Dictionnaire des couleurs de notre temps. Symbolique et société*, Paris, Éd. Bonneton, 1992, p. 201-202.

⁸ *Chestionarul heraldic*.